

Nr 56.

Af herr **Stendahl**, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, såvidt angår oljor och fett, vax m. m.

Med anledning af den utaf Kungl. Maj:t till Riksdagen ingifna nådiga propositionen nr 69 med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, får undertecknad härmed i fråga om de i förslaget till tulltaxa under afdelningen XIV med rubrik: »Oljor och fett, vax m. m. samt produkter af dessa ämnen, såsom ljus, tvål m. m.» under nr 1070, 1071 och 1075 härmed väcka följande motion.

I »Kungl. Maj:ts och rikets kommerskollegii samt kungl. generaltullstyrelsens underdåniga utlåtande öfver tulltaxekommitténs underdåniga betänkande med förslag till ny tulltaxa» förekomma under »rubriken 157. Mineralolja etc.», sid. 137—138, åtskilliga uppgifter, som synas vara beroende på ofullständig utredning eller missuppfattning, möjligen sammanhängande därmed att i den nu föreliggande nådiga propositionen för första gången förekommer benämningen smörjoljor, införd under rubriken 1070.

I det omnämnda yttrandet säga de båda ämbetsverken, sid. 137:

»Hvad beträffar smörjoljor, kunde visserligen, enligt hvad kommittén anför, ifrågasättas, om de ej borde likställas med det närstående ämnet maskinsmörja och följaktligen tullbeläggas; men då upplyst blifvit, att någon nämnvärd inhemsk beredning af dylika oljor, som äro för de flesta industrier viktiga förbrukningsartiklar, icke förekommer, och det hittills ej visat sig medföra svårighet att vid tullbehandlingen skilja smörjoljor från maskinsmörja . . .».

samt sedan å sida 138:

»Såsom skäl, hvarför smörjoljor borde likställas med maskin- och
Bih. till Riksd. Prot. 1910. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 31 Häft. (Nr 56—60.) 1

vagnsmörja, har anförts, dels att man därigenom skulle undvika nyssberörda tulltekniska svårigheter, dels att det vore företrädesvis de tullbeskattade rof- eller rapsolja, som vid beredning af smörjolja användas såsom tillsats, enligt uppgift varierande från 5 till 30 viktprocent af hela blandningen.

En tull å smörjolja torde äfven kunna föranleda, att beredningen af ifrågavarande blandningar komme att utföras inom landet i större utsträckning, än som nu sker, hvilket för förbrukarne skulle medföra ökad garanti för erhållande af önskad kvalitet.

Då emellertid det ej synes uteslutet, att en åtgärd i nyss angifven riktning kunde komma att medföra tulltekniska svårigheter af annan art, nämligen vid särskiljande af smörjolja från vissa tullfria produkter (såsom petroleumåterstoder m. m.), och ett fördyrande af smörjolja genom en tull torde möta betänkligheter ur industriell synpunkt, hafva ämbetsverken funnit sig ej böra framställa förslag om tull å smörjolja.»

Hvad först angår uppgiften att för de båda ämbetsverken upplyst blifvit, att någon nämnvärd inhemsk beredning af smörjolja icke förekommer, så är denna uppgift säkerligen oriktig.

Större svenska firmor, som själfva blanda smörjolja, äro:

Aktiebolaget Axel Christiernsson, Stockholm,
 Hellman & C:o, Stockholm,
 G. Smiths Aktiebolag, Trelleborg,
 Oljeraffineriaktiebolaget Union, Malmö,
 Viktor Andersson, Malmö samt
 Göteborgs Nya Oljeraffineri, H. L. Yberg, Göteborg,

och mindre:

I. W. Luterkort, Stockholm,
 Aktiebolaget Oljefabriken, Ängelsberg,
 Aktiebolaget Oljeraffineriet Ceres, Malmö, samt
 Idström & C:o, Göteborg,

dessutom några småfirmor.

En så uppblomstrande inhemsk industri, trots det att den tynges af nuvarande opraktiska och olämpliga tullstaganden, som gifva utländska fabriker förmån framför de inhemska, bör icke rättvisligen kunna kallas »icke nämnvärd».

Ämbetsverken fastslå, att smörjolja företrädesvis blandas af de tullbeskattade rof- och rapsolja med mineralolja, och att de tullbeskattade oljorna ingå i blandningen med 5 till 30 viktprocent.

Denna uppgift är riktig, men däraf följer, att, då de inhemska fabriker fått betala en tull af 7 öre per kilogram för af dem impor-

terad rof- eller rapsolja, de vid en blandning af smörjolja, innehållande 30 procent tullpliktig olja, för hvarje kilogram blandad smörjolja för den däri tillsatta rof- eller rapsoljan betalt en tull af 2,1 öre.

Detta sakförhållande medför, att, därest på grund af tulltekniska svårigheter färdigblandad olja kan införas tullfritt, importen däraf i konkurrensen drager fördel af att de inhemska fabrikerna fått betala tull för den af dem använda tullpliktiga oljan, som ingår i blandningen.

För att få fastslaget, huruvida en till riket införd smörjolja, blandad med rapsolja, under nuvarande tullstadgande rätteligen bör tullbehandlas såsom rapsolja, har, enligt ett mig förevisadt bref, herr Ruben Lennmalm i Stockholm gjort förfrågan till kungl. generaltullstyrelsen och erhållit ett så lydande svar:

»D. Nr. 778 år 1910.

54

Meddelande

till herr Ruben Lennmalm, Stockholm, Bredgränd 2
från Kungl. Generaltullstyrelsens Tullbehandlings- och Upplysningsbyrå.

Stockholm den 28 januari 1910.

I anledning af Eder till Kungl. Generaltullstyrelsen ingifna skrift af den 25 dennes får jag enligt uppdrag meddela, att maskinoljor, utgörande en blandning af mineralolja samt lin-, rof- eller rapsolja, enligt hittills gällande praxis tullbehandlas såsom lin-, rof- eller rapsolja, med tull af sju öre för kilogram.

Ex officio
S. E. Widén,
t. f. sekreterare.»

Detta svar öfverensstämmer fullständigt med de upplysningar under-tecknad själf erhållit från tulltjänstemän.

Emellertid har under en följd af år tullfritt införts stora partier blandade smörjoljor, hvarigenom staten gått miste om tull till belopp af flera hundra tusen kronor. Att så skett är icke tulltjänstemännens fel utan ensamt att tillskrifva den nu gällande tullförordningens stora brister. Emottagare af sådan olja är nämligen icke skyldig uppgifva, om tullpliktig olja ingår i blandningen eller ej, utan öfverlämnar åt tullmyndigheten att bestämma, huruvida tull skall betalas eller icke. Tullverkets sakkunnige är icke i tillfälle att genom analys bestämdt kon-

statera, huruvida raps- eller rofolja ingår i blandningen, och då så ej kan ske, måste varan lämnas tullfri.

Denna viktiga fråga har, enligt min mening, icke blifvit af de båda ämbetsverken fullt utredd, utan har blott lätt berörts med uttrycken: »svårighet att vid tullbehandlingen skilja smörjolja från maskinsmörja» och »tulltekniska svårigheter».

Dessa tulltekniska svårigheter skulle med lätthet kunna borttagas, ifall smörjolja, blandad af animaliskt eller vegetabiliskt fett eller olja med mineralolja, åsattes en tullsats lika med den å maskinsmörja.

Nödvändigheten bjuder gifvetvis, att, om tull skall åsättas smörjoljor, alla blandade smörjoljor af sistnämnda art åsättas tull och icke allenast sådana smörjoljor, hvari tullpliktig olja ingår i blandningen.

Om så sker, bortfaller den tulltekniska svårigheten för att icke säga omöjligheten att bestämdt afgöra, huruvida rapsolja ingår i blandningen.

Vid bestämmandet af tullsatsen å smörjoljor bör tagas hänsyn till att för den inhemska fabrikationen betalas skatt till stat och kommun samt att den lämnar arbetsförtjänst åt landets egna arbetare.

För att förekomma, att raps-, rof- eller linolja med endast en ringa tillsats af mineralolja skulle kunna införas under benämningen smörjolja, bör, enligt min mening, stadgas, att smörjoljor med högre tillsats af animaliskt eller vegetabiliskt fett eller olja än 30 viktprocent åsättas en tull af 7 öre per 1 kilogram.

Utom de tulltekniska svårigheterna för bestämmande af smörjoljors blandning, hvilka tyckas hafva varit den stöttesten, hvarpå ämbetsverken fastnat, anföres ett ytterligare skäl för att alla smörjoljor skulle lämnas tullfria, nämligen att »ett fördyrande af smörjoljor genom en tull torde möta betänkligheter ur industriell synpunkt».

Detta skäl är icke giltigt i praktiken.

Väl är det sant, att den inhemska varan i fabrikationen fördyras med tullen å råmaterialet, men däraf följer icke, att från utlandet införd vara, som tullbehandlas efter en tullsats, nära motsvarande de inhemska fabrikanternas tullkostnader, skulle vid försäljningen fördyra såväl den införda som den inhemska varan.

Erfarenheten visar tvärtom, att i fråga om smörjoljor de utländska fabrikanterna vid försäljningen hållit priserna uppe till mera än dubbelt af hvad varan kostat i införsel.

Så har till exempel kungl. flottan, enligt den utredning, under-tecknad på grund af särskildt uppdrag verkställt, fått under årens lopp betala ända till 45 öre och det sista året något öfver 41 öre per kilo-

gram för en vara, som, tillverkad här i landet, icke skulle ägt större tillverkningsvärde än högst 20 öre per kilogram.

Någon anledning att premiera den utländska tillverkningen och i konkurrensen ställa den gynnsammare än den inhemska föreligger icke.

Såsom jämväl ämbetsverken framhållit, lämnar den inhemska tillverkningen, om den skyddas, större säkerhet för varornas godhet och för uppnående af billigt pris, och dessutom bortfaller i fråga om den svenska varan vid försäljningen en mellanhand, som gifvetvis måste fördyra varan mera än en tullsats af 2 öre per kilogram.

Med åberopande af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsammast yrka,

att Riksdagen ville för sin del besluta,

att smörjoljor, blandade af vegetabiliskt eller animaliskt fett eller olja, intill 30 viktprocent, med mineralolja:

på fat, större eller mindre,
åsättas en tull ..... per 1 kilogram 2 öre
på andra kärl, kärlens
vikt inberäknad ..... per 1 kilogram 5 öre;

att smörjoljor, blandade af vegetabiliskt eller animaliskt fett eller olja, öfver 30 viktprocent, med mineralolja:

åsättas en tull ..... per 1 kilogram 7 öre;
att i rubriken 1070 efter ordet »smörjoljor» införas ordet »oblandade»; samt

att efter rubriken 1077 anmärkningen: »Oljor, utgörande blandning utaf någon af de i rubrikerna nr 1076 och 1077 afsedda feta oljor samt mineralolja, tullbehandlas såsom mineraloljor» bortfaller.

Stockholm den 12 mars 1910.

L. Stendahl.